

KOMMISSIONENS BESLUT nr 2496/96/EKSG
av den 18 december 1996
om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin
(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR
FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt artikel 95 första och andra stycket i detta,

med rådets enhälliga samtycke, efter samråd med Rådgivande kommittén, och

med beaktande av följande:

I

Statligt stöd oavsett form, vare sig det är selektivt eller generellt, till stålindustrin i medlemsstaterna är förbjudet enligt artikel 4 c i fördraget.

Reglerna för beviljande av stöd till stålindustrin i vissa fall återfinns för närvarande i kommissionens beslut nr 3855/91/EKSG⁽¹⁾ och omfattar allt slags stöd, selektivt eller generellt, som finansieras av medlemsstaterna.

Reglernas syfte var för det första att inte beröva stålindustrin stöd till forskning och utveckling och till miljöskyddsåtgärder. Reglerna tillåter också socialt stöd för att underlätta inskränkning av driften vid stålverk eller finansiera att all verksamhet som omfattas av Europeiska kol- och stålgemenskapen upphör för gott vid de minst konkurrenskraftiga företagen. Det finns ett undantag för regionalt investeringsstöd i vissa medlemsstater, vilket nu har begränsats till Grekland. Alla andra stöd är förbjudna.

Det stränga regelverk som därmed har införts har säkerställt sund konkurrens i denna bransch på senare år. Regelverket överensstämmer med det mål som legat till grund för inrättandet av den inre marknaden. Det bör därför fortsätta att tillämpas, låt vara med några tekniska ändringar.

Beslut nr 3855/91/EKSG upphör att gälla den 31 december 1996.

Gemenskapen befinner sig således i ett läge som inte uttryckligen har reglerats i fördraget men som likväl kräver åtgärder. Under dessa omständigheter måste artikel

95 första stycket i fördraget åberopas, så att gemenskapen kan verka för de mål som anges i artikel 2, 3 och 4 i detta.

II

För att perioden fram till dess att fördraget löper ut skall täckas, bör detta beslut gälla till och med den 22 juli 2002.

För att säkerställa att stålindustrin och andra branscher på lika villkor har tillgång till stöd för forskning och utveckling och för miljöskydd, bör stödets förenlighet med den gemensamma marknaden bedömas mot bakgrund av befintliga gemenskapsregler om statligt stöd till forskning och utveckling⁽²⁾ och om statligt stöd till miljöskydd⁽³⁾. I de senare föreskrivs en sänkning av de maximala stödnivåerna som en anpassning till nya lagnormer jämfört med bestämmelserna i beslut nr 3855/91/EKSG och högre stöd tillåts för investeringar som leder till ett miljöskydd som väsentligen överstiger de lägsta standarderna. Dessutom ger de vissa begränsade möjligheter till driftstöd, särskilt till befrielse från miljöskatter, i fall då det är nödvändigt för att förhindra att företag missgynnas i förhållande till sina konkurrenter i länder som inte har sådana bestämmelser.

När ett företag upphör med all sådan verksamhet som omfattas av fördraget, kan nedläggningsstöd utbetalas utan hänsyn till arten av företagets stålproduktion. Eftersom reglerna om nedläggningsstöd i beslut nr 3855/91/EKSG begränsades till fall i vilka det företag som lade ner sina stålverk inte ingick i en grupp med andra stålföretag, var den praktiska betydelsen av dessa bestämmelser ganska begränsad. För att främja ytterligare kapacitetsminskning inom stålsektorn bör därför enligt detta beslut även nedläggningsstöd till företag som ingår i en grupp med andra stålföretag tillåtas, under förutsättning att stödet är fullständigt avgränsat och att gruppen inte ökar sin återstående kapacitet under en femårsperiod.

För att förebygga diskriminering genom statligt stöd i någon av de många olika former som sådant kan ta, måste överförandet av statliga medel till offentliga eller privata stålföretag genom aktieköp eller kapitaltillskott eller genom liknande finansiering vara föremål för samma förfaranden som statligt stöd så att kommissionen kan

⁽¹⁾ EGT nr L 362, 31.12.1991, s. 57.

⁽²⁾ EGT nr C 45, 17.2.1996, s. 5.

⁽³⁾ EGT nr C 72, 10.3.1994, s. 3.

fastställa om det finns inslag av stöd i transaktionerna. Detta är fallet då en kapitalöverföring inte är en egentlig tillförsel av riskkapital enligt gängse investeringspraxis i en marknadsekonomi. Kommissionen måste för sådana inslag av stöd avgöra om de är förenliga med fördraget enligt de kriterier som fastställs i detta beslut. Därför måste alla sådana kapitalöverföringar anmälas till kommissionen, och de får inte verkställas om kommissionen före utgången av den tid som bestäms i artikel 6.6 fastställer att de innehåller inslag av stöd och kommissionen därför inleder det förfarande som föreskrivs i artikel 6.5.

Detta beslut bör tillämpas i enlighet med internationella gemenskapsåtaganden avseende statligt stöd till stålindustrin.

För att bibehålla öppenheten vad gäller stödåtgärder, bör kommissionen upprätta en årlig rapport om detta besluts genomförande.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Principer

1. Stöd till stålindustrin, vare sig det är selektivt eller generellt, som finansierats av medlemsstaterna eller deras regionala eller lokala myndigheter eller genom statliga medel får oavsett form betraktas som gemenskapstöd och därmed förenligt med en väl fungerande gemensam marknad endast om det uppfyller kraven i artiklarna 2 till 5.
2. Med *stöd* avses även inslag av stöd i överföringar av statliga medel till stålföretag från medlemsstaterna, regionala eller lokala myndigheter eller andra organ i form av aktieköp, kapitaltillskott eller jämförbar finansiering (t.ex. köp av obligationer som kan konverteras till aktier eller lån på villkor som inte är marknadsmässiga eller lån för vilka räntan eller amorteringarna åtminstone delvis beror på företagets finansiella utveckling, inbegripet lånegarantier och överföringar av fast egendom), som inte kan betraktas som tillförsel av egentligt riskkapital enligt gängse investeringspraxis i en marknadsekonomi.
3. Stöd som omfattas av bestämmelserna i detta beslut får beviljas endast efter det att de förfaranden som föreskrivs i artikel 6 har tillämpats och får inte betalas ut efter den 22 juli 2002.

Artikel 2

Stöd till forskning och utveckling

Stöd till stålföretag för att täcka kostnader för forsknings- och utvecklingsprojekt får anses vara förenligt med den

gemensamma marknaden om det överensstämmer med bestämmelserna i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling, offentliggjorda i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* nr C 45 av den 17 februari 1996⁽¹⁾.

Artikel 3

Stöd till miljöskyddsåtgärder

Stöd till miljöskyddsåtgärder får anses vara förenligt med den gemensamma marknaden om det överensstämmer med bestämmelserna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd, offentliggjorda i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* nr C 72 av den 10 mars 1994, så som de enligt kriterierna i bilagan till detta beslut tillämpas på den stålindustri som omfattas av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

Artikel 4

Stöd till nedläggning

1. Stöd för att täcka kostnader för ersättning till anställda i stålföretag som sägs upp eller förtidspensioneras kan avses vara förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att
 - a) ersättningen faktiskt betingas av att driften helt eller delvis läggs ned vid stålverk som har varit i reguljär drift intill dess att stödet anmäldes och att nedläggningen inte redan har beaktats vid tillämpningen av kommissionens beslut nr 257/80/EKSG⁽²⁾, nr 2320/81/EKSG⁽³⁾, nr 3484/85/EKSG⁽⁴⁾, nr 218/89/EKSG⁽⁵⁾, nr 322/89/EKSG⁽⁶⁾, nr 3855/91/EKSG⁽⁷⁾, 94/257⁽⁸⁾, 94/258/EKSG⁽⁹⁾, 94/259/EKSG⁽¹⁰⁾, 94/260/EKSG⁽¹¹⁾, 94/261/EKSG⁽¹²⁾, 94/1075/EKSG⁽¹³⁾, nr 96/315/EKSG⁽¹⁴⁾ om stöd till stålindustrin eller Anslutningsakten för Spanien och Portugal,

⁽¹⁾ Bestämmelserna i punkt 5.10.3 i gemenskapsramarna som är tillämpliga på ett forskningsprojekt som överensstämmer med målen för ett visst projekt eller program som genomförs som en del av gemenskapens nu gällande ramprogram för FTU kan även tillämpas på stöd till forskningsprojekt som genomförs som en del av ett FTU-projekt eller -program för stål som omfattas av EKSG-fördraget.

⁽²⁾ EGT nr L 29, 6.2.1980, s. 5.

⁽³⁾ EGT nr L 228, 13.8.1981, s. 14.

⁽⁴⁾ EGT nr L 340, 18.12.1985, s. 1.

⁽⁵⁾ EGT nr L 86, 31.3.1989, s. 76.

⁽⁶⁾ EGT nr L 38, 10.2.1989, s. 8.

⁽⁷⁾ EGT nr L 362, 31.12.1991, s. 57.

⁽⁸⁾ EGT nr L 112, 3.5.1994, s. 52.

⁽⁹⁾ EGT nr L 112, 3.5.1994, s. 58.

⁽¹⁰⁾ EGT nr L 112, 3.5.1994, s. 64.

⁽¹¹⁾ EGT nr L 112, 3.5.1994, s. 71.

⁽¹²⁾ EGT nr L 112, 3.5.1994, s. 77.

⁽¹³⁾ EGT nr L 386, 31.12.1994, s. 18.

⁽¹⁴⁾ EGT nr L 121, 21.5.1996, s. 16.

b) ersättningen inte överstiger gängse belopp enligt de regler som gällde i medlemsstaterna den 1 januari 1996, och

c) stödet inte överstiger 50 % av den del av ersättningen som inte, i enlighet med artikel 56.1 c eller 56.2 b i fördraget, betalas direkt av medlemsstaten eller av gemenskapen enligt de närmare bestämmelser som fastställs i de bilaterala överenskommelserna utan skall betalas av de berörda företagen själva.

2. Stöd till stålföretag som för gott upphör med produktion av järn- och stålprodukter som omfattas av fördraget får anses vara förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att

a) företaget i fråga blev juridisk person före den 1 januari 1996,

b) företaget fortlöpande har producerat järn- och stålprodukter som omfattas av fördraget fram till den dag då stödet anmäldes i enlighet med artikel 6,

c) företaget inte har ändrat sin produktions- eller anläggningsstruktur sedan den 1 januari 1996,

d) företaget, varken direkt eller indirekt, i den mening som avses i Höga myndighetens beslut nr 24/54⁽¹⁾, kontrolleras av eller direkt eller indirekt kontrollerar ett företag som i sin tur är ett stålföretag eller som kontrollerar andra stålföretag,

e) företaget stänger och förstör de anläggningar som används för produktion av järn- och stålprodukter som omfattas av fördraget inom sex månader efter det att produktionen upphört eller sex månader efter det att kommissionen godkänt stödet, beroende på vilket alternativ som inträffar senast, och

f) nedläggningen inte redan har beaktats vid tillämpningen av de beslut som avses i punkt 1 a eller Anslutningsakten för Spanien och Portugal eller i samband med ett positivt yttrande enligt artikel 54 i fördraget.

Detta stöd får inte utgå med högre belopp än det högre av följande två värden, så som dessa bestämts av en oberoende expertutredning:

a) Nuvärdet av det täckningsbidrag som anläggningarna kan ge över en treårsperiod, med avdrag för värdet av de fördelar som de företag som uppbär stödet kan få till följd av att anläggningarna läggs ner.

b) Anläggningarnas bokförda restvärde, med bortseende från den del av de eventuella uppskrivningar som har gjorts sedan den 1 januari 1996 utöver vad som motsvarar inflationen i landet.

3. Stöd till stålföretag som uppfyller villkoren i punkt 2 första stycket a, b, c, e och f men som direkt eller indirekt

kontrolleras av eller själva direkt eller indirekt kontrollerar ett företag som i sin tur är ett stålföretag får anses förenligt med den gemensamma marknaden under förutsättning att

a) företaget som skall läggas ned faktiskt och lagligt har skilts från koncernstrukturen minst sex månader innan stödet betalas ut,

b) en oberoende och av kommissionen godkänd revisor har intygat att räkenskaperna för det företag som skall läggas ned på ett fullständigt och sanningsenligt sätt visar företagets tillgångar och skulder,

c) produktionskapaciteten verkligen och mätbart minskas så mycket att det medför märkbara och varaktiga fördelar för branschen som helhet, genom att produktionskapaciteten för de järn- och stålprodukter som omfattas av fördraget och som nedläggningen gällde minskas under fem år från och med dagen för den understödda nedläggningen eller, om den infaller senare, dagen för den sista stödutbetalning enligt denna artikel som ledde till en väsentlig allmän förbättring av förhållandet mellan utbud och efterfrågan på marknaden, och

d) den delvisa nedläggningen i fråga inte redan har beaktats vid tillämpningen av kommissionens beslut av den 19 oktober 1994⁽²⁾,

Detta stöd får inte utgå med högre belopp än genomsnittet av de följande två värdena, så som dessa bestämts av en oberoende expertutredning:

a) Nuvärdet av det täckningsbidrag som anläggningarna kan ge över en treårsperiod, med avdrag för värdet av de fördelar som de företag som uppbär stödet kan få till följd av att anläggningarna läggs ner.

b) Anläggningarnas bokförda restvärde, med bortseende från den del av de eventuella uppskrivningar som har gjorts sedan den 1 januari 1996 utöver vad som motsvarar inflationen i landet.

4. Allt stöd som beviljas enligt punkterna 2 till 3 skall granskas av en oberoende och av kommissionen godkänd revisor för att säkerställa att de gränser som anges i punkt 2 andra stycket och punkt 3 andra stycket inte överskrids och att eventuellt överskjutande stöd återbetalas.

Artikel 5

Särskilda bestämmelser

Investeringsstöd som beviljas stålföretag enligt allmänna regionalstödsordningar får till och med den 31 december 2000 anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, under förutsättning att det företag som uppbär stödet

⁽¹⁾ EKSGs officiella tidning nr 9, 11.5.1954, s. 345/54.

⁽²⁾ EGT nr C 390, 31.12.1994, s. 20.

har sitt säte i Grekland, det sammanlagda stödbeloppet inte överstiger 50 miljoner ecu och den investering för vilken stödet ges inte medför en ökning av produktionskapaciteten.

Artikel 6

Förfarande

1. Kommissionen skall underrättas i så god tid att den hinner yttra sig i ärendet om alla planer att bevilja eller förändra stöd av de slag som avses i artiklarna 2 till 5. Kommissionen skall även hållas underrättad om planer på att bevilja stöd till stålindustrin enligt program som kommissionen redan har fattat beslut om enligt EG-fördraget.

Anmälningar om planer på att bevilja stöd enligt artikel 4, i vilka den medlemsstat som betalar stödet inte är densamma som den i vilken nedläggningen skulle äga rum, skall lämnas till kommissionen av båda medlemsstaterna gemensamt.

Anmälningarna om planerat stöd måste lämnas till kommissionen senast den 31 december 2001.

2. Kommissionen skall underrättas i så god tid att den hinner yttra sig i ärendet, dock senast den 31 december 2001, om medlemsstaters eller regionala eller lokala myndigheters eller andra organs alla planer på att överföra statliga medel till stålföretag genom aktieköp, kapitaltillskott, lånegarantier, skadeersättning eller liknande finansiering.

Kommissionen skall avgöra om kapitalöverföringen innefattar stödsinslag i den mening som avses i artikel 1.2 och i sådant fall undersöka om de är förenliga med den gemensamma marknaden enligt bestämmelserna i artiklarna 2 till 5.

3. Kommissionen skall innan den tar ställning inhämta medlemsstaternas synpunkter på planerat nedläggningsstöd och på förslag om andra mer omfattande stöd som anmälts till den. Den skall underrätta medlemsstaterna om det beslut den har fattat om varje stödförslag, med angivande av stödets form och storlek.

4. Sådana planerade åtgärder som omfattas av punkterna 1 eller 2 får vidtas enligt med kommissionens godkännande och på de villkor kommissionen anger.

Efter att ha givit den berörda medlemsstaten tillfälle att yttra sig får kommissionen anta ett beslut enligt artikel 88 första stycket i fördraget, i vilket den kräver att medlemsstaten skall avbryta utbetalningen av alla finansiella medel till dess kommissionen har lämnat sitt godkännande.

Artikel 88 i fördraget skall även i fortsättningen tillämpas om en medlemsstat inte följer ett sådant beslut.

Efter att ha givit den berörda medlemsstaten tillfälle att yttra sig får kommissionen anta ett beslut enligt artikel 88 första stycket i fördraget, i vilket den kräver att medlemsstaten tills vidare skall driva in alla finansiella medel som betalats ut i strid med första stycket i denna punkt och artikel 4 c i fördraget. Återbetalningen skall ske i enlighet med förfaranden och bestämmelser i den berörda medlemsstatens nationella lag, med ränta som skall baseras på den räntesats som används som referensränta vid bedömningen av regionala stödordningar och som skall räknas från den dag utbetalningen gjordes. Artikel 88 i fördraget skall även i fortsättningen tillämpas om en medlemsstat inte följer ett sådant beslut.

5. Om kommissionen anser att en viss finansiell åtgärd kan utgöra statligt stöd i den mening som avses i artikel 1 eller betvivlar att ett visst stöd är förenligt med bestämmelserna i detta beslut, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna och uppmana berörda parter och övriga medlemsstater att inkomma med synpunkter. Om kommissionen efter att ha mottagit synpunkterna och efter att ha gett den berörda medlemsstaten tillfälle att yttra sig över dem, finner att åtgärden i fråga är ett stöd som är oförenligt med bestämmelserna i det här beslutet, skall den fatta ett beslut högst tre månader efter det att den har mottagit den information som krävs för att bedöma den föreslagna åtgärden. Artikel 88 i fördraget skall tillämpas om en medlemsstat inte följer beslutet.

6. Om kommissionen underlåter att inleda det förfarande som föreskrivs i punkt 5 eller att på annat sätt meddela sin ståndpunkt inom två månader efter det att den har mottagit en fullständig anmälan om ett förslag, får de planerade stödåtgärderna genomföras under förutsättning att medlemsstaten först underrättar kommissionen om sin avsikt att göra så. I de fall kommissionen inhämtar medlemsstaternas synpunkter enligt punkt 3 skall den tid som avses ovan vara tre månader.

Artikel 7

Medlemsstaternas rapporter

Medlemsstaterna skall två gånger om året förse kommissionen med rapporter om det stöd som de har betalat ut under de senaste sex månaderna, hur stödet har använts och vilka resultat som har uppnåtts under perioden. Rapporterna skall innehålla uppgifter om alla finansiella transaktioner som utförts av medlemsstaterna eller av lokala eller regionala myndigheter till förmån för offentligägda stålföretag. Dessa rapporter skall lämnas inom två månader från utgången av varje halvår.

*Artikel 8***Kommissionens rapporter**

Kommissionen skall årligen lämna en rapport om detta besluts genomförande till rådet och, för kännedom, till Europaparlamentet och Rådgivande kommittén.

*Artikel 9***Giltighetstid**

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 1997.

Det skall gälla till och med den 22 juli 2002.

Detta beslut är till alla delar bindande och direkt tillämpligt i alla medlemsstater.

Utfärdat i Bryssel den 18 december 1996.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen

BILAGA

KRITERIER FÖR TILLÄMPNING PÅ STÅLINDUSTRIN AV GEMENSKAPENS RIKTLINJER FÖR STATLIGT STÖD TILL MILJÖSKYDD

I alla ärenden som gäller statligt stöd till miljöskydd kommer kommissionen om nödvändigt att införa stränga villkor och säkerhetsåtgärder för att undvika att allmänt investeringsstöd till nya anläggningar eller ny utrustning beviljas under täckmantel av miljöskydd. Vid undersökningen av sådana ärenden kommer kommissionen att anlita oberoende experter och att samråda med medlemsstaterna.

Stöd för att hjälpa företag att anpassa befintliga anläggningar till nya tvingade standarder

- a) Vid tillämpningen av punkt 3.2 A i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd, vilken gäller investeringsstöd, beviljar kommissionen högre stödnivå endast till små och medelstora företag.
- b) I fråga om företag som i stället för att anpassa befintliga anläggningar eller utrustning som är mer än två år gamla väljer att ersätta sådana anläggningar eller sådan utrustning med en ny anläggning som uppfyller de nya standarderna, tillämpas följande tillvägagångssätt:
 - i) Kostnaderna för anpassning av en befintlig anläggning eller befintlig utrustning (d.v.s. bedömningsgrunden för om företaget är stödberättigat) skall värderas inte enbart av investeraren, utan i förekommande fall även av oberoende experter.
 - ii) Kommissionen analyserar den ekonomiska och miljömässiga bakgrunden till ett beslut att välja att ersätta befintliga anläggningar eller befintlig utrustning. Utgångspunkten är att en nyinvestering som skulle ha behövts ändå, av ekonomiska skäl eller på grund av den befintliga anläggningens eller utrustningens ålder, inte är stödberättigande. För att nyinvesteringen skall vara stödberättigande krävs att den befintliga anläggningen har en väsentlig återstående funktionsduglig livslängd (åtminstone 25 %).

Stöd för att uppmuntra företag att bidra med väsentligt förbättrat miljöskydd

- a) När det gäller företag som beslutar att väsentligen överträffa tvingade standarder skall investeraren, förutom att uppfylla kriterierna i punkt b ii två ovan, visa att ett klart beslut fattats om att välja högre standarder som kräver ytterligare investeringar, d.v.s. att det hade varit möjligt att uppfylla de nya miljöstandarderna till lägre kostnad. I varje fall skall den högre stödnivån endast gälla det ytterligare miljöskydd som uppnås. Eventuella fördelar i form av lägre produktionskostnader till följd av dessa väsentligt högre miljöskyddsnivåer dras av.
- b) När det gäller företag som väsentligen förbättrar miljöskyddet måste kriterierna i b ii ovan uppfyllas och dessutom dras eventuella fördelar i form av lägre produktionskostnader till följd av dessa väsentligt högre miljöskyddsnivåer av.
- c) Förutom enligt ovanstående kriterier undersöks investeringar som genomförs enbart av miljöskyddsskäl på grundval av deras förenlighet med de kriterier som fastställs i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd (¹).

(¹) EGT nr C 72, 10.3.1994, s. 3.